

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 40/2021
06.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2275/20 од 27.10.2020. године, на седници одржаној дана 06.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2275/20 од 27.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 2670/18 од 08.09.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску од 12.09.2019. године. Ставом другим изреке, тужбени захтев тужиоца је усвојен. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати износ од 11.890.210,80 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као и износ од 418.365,00 динара на име трошкова поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2275/20 од 27.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду сходно члану 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11...18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности. Нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из одредбе члана 374. став 1. учињених у поступку пред другостепеним судом које би могле представљати дозвољени ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, отац овде тужиоца је у листу непокретности број .. КО Ветерник, ЗКУЛ .. КО Ветерник, уписан као носилац права својине са обимом удела 1/1 на парцелама .., на потесу ..., њива 2. класе површине 1882 м², по врсти пољопривредно земљиште и .. на потесу ..., њива 2. класе, површине 16 м², по врсти пољопривредно земљиште. Решењем о наслеђивању Основног суда у Старој Пазови од 18.07.2018. године које је постало правноснажно 13.08.2018. године иза пок. ББ, на предметним парцелама које су ушле у заоставштину, за наследника је оглашен овде тужилац, као син оставиоца, у целости. Предметне парцеле су Планом генералне регулације насељеног места Ветерник („Службени лист Град Новог Сада“ бр.27/15 и 14/11) намењене за јавно грађевинско земљиште - издвојене за јавну и саобраћајну површину - регулацију улица ... и Новосадског пута. Парцела .. је планском документацијом у целости намењена за саобраћајну јавну површину - улицу и у природи је ушла у састав улице ... у целости, делимично је опремљена инфраструктуром: водном (водовод и канализација), електроенергетском, телекомуникационом и гасном, а саобраћајна површина израђена је од туцаничког застора. Парцела .. је планском документацијом у целости намењена за саобраћајну јавну површину - улицу и у природи је у целости ушла у састав Новосадског пута, делимично је опремљена инфраструктуром: водном (водовод и канализација), електроенергетском, телекомуникационом и гасном, а саобраћајна површина израђена је од туцаничког застора. Предметне парцеле у целости неометано користи неограничен број лица за јавни саобраћај, воде се у регистру кућних бројева, улица и тргова и припадају улицама ... и Новосадски пут, насељено место Ветерник. Према обавештењу Пореске управе тржишна вредност предметних непокретности износи 53,22 евра по м² односно 6.264,60 динара по метру квадратном, тј. укупно 101.011,56 евра односно 11.890.210,80 динара, а коју процену је прихватио и вештак за област грађевинарства. Поступак експропријације у вези са предметним парцелама никада није вођен нити је тужиоцу нити његовом правном претходнику исплаћена било каква накнада за фактички одузето предметно земљиште.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев у целости, а наводима ревизије правилност примене материјалног права се не доводи у сумњу.

Право на имовину је једно од основних људских права заштићених уставно-правним нормама и нормама међународних конвенција, чији је Република Србија потписник. Уставом Републике Србије у члану 58. зајемчено је мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона и предвиђено да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни, дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом број 1, уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1. гарантује се заштита имовине и прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, да нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Ове одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима.

Уставне одредбе и Конвенцијско право указују на обавезу исплате разумне накнаде за одузету имовину, по тржишним ценама у време пресуђења, која је побиганом пресудом и утврђена.

Решење о експропријацији и одређивању накнаде за експроприсану имовину никада није донето, а сама чињеница да су планом детаљне регулације спорне парцеле одређене за улицу указују на то да су исте постале јавно добро у општој употреби у јавној својини јединице локалне самоуправе због чега се ради о такозваној фактичкој експропријацији јер је тужени земљиште својим планским актима и саглашавањем са фактичким радњама на терену привео одговарајућој намени - улици у насељеном месту, због чега тужиоцу припада потраживана накнада која је супротно ревизијским наводима правилно утврђена. Због тога, како се неосновано наводи у ревизији, није од утицаја ко је извршио фактичке радње на терену, јер су предметне парцеле и у природи јавно грађевинско земљиште приведено урбанистичкој намени у утврђеној површини за коју је тужиоцу правилно и досуђена накнада, из којих разлога се такође неосновано у ревизији указује да је на наведене околности требало саслушати тужиоца. Тужени током поступка није спорио да су наведене парцеле предвиђене за јавну површину, односно улицу и да се као такве и користе, нити је спорио да су извршене фактичке радње на терену, да су парцеле делимично опремљене инфраструктуром и да их несметано користи неограничен број лица за јавни саобраћај, а тужени, супротно наводима ревизије, није доказао да то није била потреба локалне самоуправе, нити да то није био јавни и општи интерес. Неосновани су наводи ревизије туженог да тужилац и даље остварује своје право, јер спорне парцеле, настале препарцелацијом, представљају улицу и по планским актима и фактички на терену, те тужиоцу сходно члану 58. Устава Републике Србије коме је право својине ограничено у јавном интересу утврђеном на основу закона, припада накнада која не може бити нижа од тржишне, што му је у конкретном случају и досуђено. С обзиром на наведено нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Наводима ревизије понављају се жалбени наводи, пре свега у вези чињенице о субјекту, начину и времену фактичког депоседирања тужиоца, који су супротно ревизијским наводима правилно оцењени од стране Апелационог суда, те их овај суд неће детаљно образлагати, сходно члану 414. став 2. ЗПП. Осталим наводима ревизије туженог оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања из којих разлога се ревизија не може изјавити, па они не могу бити предмет разматрања ревизијског суда.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић